

ماده ۲۲ سند تحول شورای انقلاب فرهنگی: ستاد راهبری و نظارت خانواده و زنان؛ به عنوان جایگاه ویژه تصمیم‌سازی و راهبری نظام‌مند امور خانواده و زنان با عضویت اعضای حقیقی منتخب شورای عالی، بانوان عضو شورای عالی، معاونان ذیربط از قوای سه‌گانه و سایر دستگاه‌های مرتبط و نمایندگان از نخبگان و نهادهای مردمی تشکیل می‌شود.

نظرتان را در مورد جایگاه نهاد خانواده در سیاست‌ها و قوانین جمهوری اسلامی بفرمایید؟

در دوره جدید تحولی حوزه زنان و خانواده نیز مطابق آیین‌نامه جدید، شورای راهبری و نظارت فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده تشکیل می‌شود که اتاق فکر و هیأت‌اندیشه‌ورز ستاد خانواده و زنان است و امیدواریم که بین ستاد خانواده و زنان و نیز این شورا راه را برای اجرایی‌سازی و نظارت و ارزیابی مصوبات هموارتر نماید

طبق مقدمه و اصول ۱۰ و ۲۱ قانون اساسی، دولت موظف به دخالت حداکثری در نهاد خانواده است و منظور از آن، مجموعه اقدام‌هایی است که دولت‌ها برای مواجهه با مشکلات اجتماعی، بویژه در حوزه‌های بهداشت، آموزش، مسکن، رفاه و تأمین اجتماعی در دستور کار قرار می‌دهند و نقش تأثیرگذاری در ارتقای مشروعیت آنها دارند. اهتمام به نهاد خانواده در سطح اول کشور و در سطح سیاست‌های کلی، می‌تواند نشانگر این نکته باشد که دولت‌ها باید اهتمام بیشتری به تقویت بنیان خانواده، داشته باشند. همه قوانین و مقررات و برنامه‌ریزی‌های مربوط به خانواده باید در جهت آسان کردن تشکیل، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد. خانواده به دلیل ضرورت‌های زیست اجتماعی و نیازهای فردی و خانوادگی، همیشه مورد توجه سیاست‌گذاران کشور بوده است و تعدد سیاست‌ها، قوانین و لوایحی که در دوران پس از پیروزی انقلاب اسلامی و در ارتباط مستقیم یا غیرمستقیم با نهاد خانواده ارائه شده‌اند، شاهدی بر این ادعاست؛ هرچند هنوز اجماع نخبگانی در خصوص رابطه نهاد خانواده با حاکمیت وجود ندارد که به نظر می‌رسد باید در این خصوص گفت‌وگوهای سازنده و اجماع‌سازی صورت گیرد تا دوباره خانواده به عنوان مهم‌ترین گروه اجتماعی که مقوم سازمان اجتماعی است، مورد توجه جدی قرار گیرد.

کیفیت انجام امور کارشناسی و پروژه‌ها از نظر سطح کیفی ارتقا پیدا کند. لذا در راستای کارآمدسازی تشکیلات دبیرخانه این تغییر و تحولات ضروری بوده است.

● **اولویت‌ها و برنامه‌های ستاد خانواده و زنان شورای عالی انقلاب فرهنگی به چه صورت خواهد بود؟**

همان‌طور که مطرح شد در سند تحولی شورای عالی انقلاب فرهنگی، اولین حوزه مأموریتی هر یک از ستادها تعیین مسائل اولویت‌دار آن ستاد است. لذا مسأله‌یابی و تهیه نظام مسائل در حوزه موضوعی هر کدام از ستادها با بهره‌گیری از توان کارشناسی ستاد و نیز بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های نخبگانی خارج از ساختار تشکیلاتی شورای عالی انقلاب فرهنگی جزو وظایف تعریف شده است. همچنین با بهره‌گیری از داده‌های مرتبط با شاخص‌های حوزه زنان و خانواده، اطلاعاتی در زمینه بررسی وضعیت این حوزه جمع‌آوری شد و در نهایت ۳۰ حوزه موضوعی جهت تشکیل میزهای تخصصی احصا شدند که با پیگیری و برگزاری نشست‌های تخصصی همانند یک قرارگاه، تلاش خواهد شد که مسائل در تعامل با مشاوران، نخبگان و کنشگران فعال در هر حوزه و نیز در تعامل با دستگاه‌های مرتبط و ذی‌نفعان سند و این حوزه‌ها، مورد واکاوی قرار گیرد و راه‌حل‌های متناسب با مسائل ارائه و پیگیری شود. بخش دیگری از مسائل حائز اولویت در این ستاد، شناسایی شاخص‌های کمی و کیفی سنجش وضعیت زنان و خانواده خواهد بود تا بدین وسیله بتوان وضعیت خانواده و زنان را در حوزه‌های مختلف رصد نمود و با توصیف وضعیت کنونی و آینده‌پژوهی وضعیت آینده، برنامه‌هایی را جهت بهبود شاخص‌ها ارائه نمود. ستادها تلاش خواهند کرد جهت شناسایی و رصد مسائل نوپدید از ظرفیت‌های مردمی و نیز توان علمی دانشگاه‌ها و مراکز مطالعاتی و پژوهشی و نیز داده‌های حاصل از شاخص‌های توصیفی و عملکردی دستگاه‌ها استفاده نمایند. ستاد خانواده و زنان با توجه هم‌زمان به دو حوزه خانواده و زنان درصد جبران کاستی‌ها در این زمینه می‌باشد و از توان تخصصی نهادهای مرتبط نیز بهره‌مند خواهد شد.

● **به عنوان فردی که سرپرستی ستاد خانواده و زنان شورای عالی انقلاب فرهنگی را اخیراً برعهده گرفته‌اید،**

هدایت‌گری و هماهنگ‌سازی دستگاه‌ها در راستای تحقق سیاست‌های مصوب و جهت‌دهی در به‌کارگیری و هدایت ظرفیت‌ها و منابع انسانی و نیز ظرفیت‌های دستگاه‌ها جهت اجرای مصوبات و در حوزه پیگیری، نظارت و ارزیابی و بازرسی علمی و فرهنگی دارای وظیفه است.

● **با این تفاسیر تعامل شورای فرهنگی اجتماعی زنان و ستاد زنان و خانواده در شورای عالی انقلاب فرهنگی به چه صورت خواهد بود؟**

لازم به ذکر است هر کدام از ستادهای مستقر در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی دارای شورای ویژه‌ای می‌باشند که اجرایی‌سازی اسناد ستاد مربوطه را راهبری و تنظیم می‌کند، در دوره جدید تحولی حوزه زنان و خانواده نیز مطابق آیین‌نامه جدید، شورای راهبری و نظارت فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده تشکیل می‌شود که اتاق فکر و هیأت‌اندیشه‌ورز ستاد خانواده و زنان است و امیدواریم که تعامل دوسویه بین ستاد خانواده و زنان و نیز بنیان‌ساز راه‌بر راه‌بر اجرایی‌سازی و نظارت و ارزیابی مصوبات هموارتر نماید. در دوره جدید، این شورا با قوت هرچه بیشتر و با مأموریتی خاص‌تر و مهم‌تر انجام وظیفه خواهد نمود و امیدواریم که در آینده‌ای نزدیک با معرفی اعضای حقوقی و انتخاب اعضای حقیقی جلسات این شورا براساس آیین‌نامه جدید تشکیل و از توان کارشناسی و تعاملات بین دستگاهی اعضا جهت پیشبرد امور قرارگاهی شورای عالی انقلاب فرهنگی بهره‌ور و کافی برده شود.

● **مزیت ساختار جدید را نسبت به ساختار قبلی چه می‌دانید؟ چه خلأیی موجب تغییر ساختار شد؟**

ساختار جدید نسبت به ساختار قبلی از چند منظر دارای مزیت است: اول اینکه براساس ساختار جدید دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، حوزه‌های کاری دبیرخانه به عنوان قرارگاه علم و فرهنگ بسیار تخصصی‌تر و علمی‌تر مدیریت خواهد شد. ضمن اینکه تلاش شده است تا با تشکیل ستادها و الزام ستاد به اجرایی‌سازی نقشه مهندسی فرهنگی، نقشه جامع علمی کشور و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، چشم‌انداز و افق پیش‌روی خود را با بهره‌گیری از ظرفیت نخبگانی و صاحب‌نظران و نیز با تشکیل میزهای تخصصی و رصد به‌روز تحولات در هر حوزه، احصا کند و با کنشگران و فعالان هر حوزه ارتباط برقرار نماید؛ تا بدین وسیله دامنه ارتباطات علمی و فرهنگی ستادها با جبهه مردمی افزایش یابد و از سوی دیگر در راستای تنظیم‌گری و هماهنگی، اقدامات دستگاه‌ها و موانع و گلوگاه‌های تحقق مصوبات مورد شناسایی قرار گیرد. در ساختار جدید ارتباطات بین ستادی نیز جهت هم‌افزایی ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های درون دبیرخانه و تحقق نگاه رویکرد بین‌رشته‌ای در حل مسائل مورد تأکید قرار گرفته است. در سند تحولی جدید، مأموریت‌ها و شرح وظایف در درون ساختار دبیرخانه هدف‌گذاری شده و تلاش شده است روش‌ها و رویه‌های کارشناسی به روزرسانی شود. همچنین تلاش شده با ایجاد مرکز رصد و نظارت و اتخاذ روش‌های علمی،

نموده، بعد از تصویب سند تحول، جلسات متعددی جهت بازبینی، اصلاح و بازآرایی آیین‌نامه شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده برگزار شد و موضوع مورد نقد و بررسی قرار گرفت و تلاش شد تا اهداف، وظایف و نیز ترکیب اعضای شورای زنان و خانواده، مطابق با سند تحولی و در تناظر با آن، مورد بازبینی و اصلاح قرار گیرد. در آیین‌نامه جدید شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده، عضویت نمایندگان قوای سه‌گانه و نمایندگان دستگاه‌های اجرایی حسب مأموریت آنها و با توجه به مأموریت محوله در سند تحول شورای عالی انقلاب فرهنگی تغییراتی نموده و امکان عضویت تعدادی از بانوان نخبه و صاحب‌نظر و نیز بانوان کنشگر در نهادهای مردمی در آیین‌نامه جدید حوزه زنان و خانواده فراهم شده است. از سوی دیگر وظایف شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده و نیز وظایف ستاد خانواده و زنان با توجه به سند تحول شورای انقلاب فرهنگی تغییر یافته است؛ بدین صورت که اهداف و مأموریت‌ها و وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی با رویکرد حوزه زنان و خانواده در آیین‌نامه جدید شورای زنان و خانواده مورد توجه قرار گرفته و یک بازبینی و اصلاح در آیین‌نامه شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده انجام شده است و در نهایت این آیین‌نامه مطابق سند تحولی شورای عالی، بازبینی و مورد تصویب قرار گرفت و از طرف ریاست جمهوری که رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشند، ابلاغ گردید؛ لذا وظایف شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده در تحول اخیر از حیث راهبری و نظارت تعریف شده است و ستاد خانواده و زنان نیز همانند سایر ستادهای شورای عالی انقلاب فرهنگی در چهار حوزه شامل: حوزه راه‌بینی به معنای رصد، مسأله‌یابی و بررسی چالش‌ها و مسائل حوزه زنان و خانواده و در حوزه راه‌بردی به مفهوم تعیین سیاست‌های راهبردی و عملیاتی و در حوزه راهبری،

